

Bence Lajos

Rá-olvasások

Válogatott és új versek

TARTALOM

Óda a hazatérőhöz	Édesedem
Psalm XX.	Halállal jön
Kitakarítottál!	Nagyon fog fájni
Kondor repülései	Alternatíva
Szó, jel, nyelv	Létlelet
Angyali mosolyok keresztútjában	A vers születése
Olorisi rekviem	Nyulak októbere
Négy waka	Tél
Műemlék-vers apámnak	Pillanatnyi helyzetem def-finiálása
Váráson a proli	Felvonom vitorlám
Didergő fényben	Csak a szégyened marad meg
Psalm XXII.	Arra gondolt...
Kalmár idők	Vigyázzatok rám
„Csak a tudata a tiéd...”	Sótartó
Öndefiniálási kísérlet két képben	Váza és hamutartó
Sorok között	Váza és hamutartó '78
Naponta mondogatjuk	Töredék I.
Elkésett intelem	Töredék II.
»Mert elhagytatnak akkor mindenk.«	Töredék III.
Segesvári Rózsa	Töredék IV.
Múló jelenlét	Töredék V.
M. Hajnóczy Péter	Töredék VI.
Lepke I.	Töredék VII.
Lepke II.	Töredék VIII.
Fotós intelmek koravén kezdőknek	Mérgeim, ha megmutatnám
A por csak beföd...	Kettesben az öröklétben
Ha énekel, sír	Szíves szívtelen
Tűlevél nő	Virágok, előre...
A karácsonyfák egyre kisebbek	Vers az örökkévalóságból
Nem tudni	Tenger
Távozóban	Tisztább dalokat kérek...
Fohász	Lesz alkalmam gondolkodni
Szerelmesvers	Ars poetica
Metszéspontok	Leteszem a tollat
Álom torzó	Harc a verssel
	Jó lenne

ÓDA A HAZATÉRŐHÖZ

*Mottó: „hogy gyávasággal senki a föld alatt
nyugvó elődök hősi nevére rít
szégyent ne hozzon...”*

(Alkaiosz)

I.

Boldog lehet, ki kerülőkkel,
dűlőutak mentén,
kertek alatt végül
mégis hazatalál.

Isten! Mivé lesz a KÖ is
3/4 évszázad után...
mivé szelídülhet a kín,
mivé nemesül a pusztulás?
Mit építhet itt a szenny,
rombol a törvény?
Miféle kór, miféle mákony
hatalma testesül, miféle
önként-halál?

Nem volt másként soha...
Nem volt másabb a sors,
a gonosz mostoha. Se jó, se
rossz, se kegyeske:
messzire esett innen

Aquincum, Aquileia,
még messzebb Róma.
Nem énekelt itt Homér,
Vergil, sem Horác.
Huzatos hely, vad hordák
tanyája voltál Halicanum.

E boreaszi fagyban
nem virult mandula,
csírában fagyott
meg minden vágytól
duzzadó akarat.

/Délben kelt itt
a nap.../

A hordó is savanyú
bort érlelt - nem
isteni ambróziát.
Dalnok, piktör,
„isten hozta” helyett
sunyi mosolyra talált.

II.

Az élet annak rajza is
másodlagos: ami fontos, a Mű maga;
a kő, a gipsz, a véső, a kalapács,
az isteni sugallatú forma.
Mayer Zala, vésőd alól dicső
múltunk mázsás törvénye perel;
gyors tekintetű, párducos Árpád
és a Hét Vezér, s bár „egyetlen
négyzetcentiméterük sem hiteles”,
mégis hisszük, így jöhettek csak,
lobogó ingujjban, föl kínálva nekik
magát a végtelen róna, ki nem
elégített gyönyörű lány, Pannónia.
Nem ágrólszakadt, nem kiűzött horda
fejedelmi arc és fejedelmi külső.
Hogyan is kezdhethnék ki
a súlyos palástot fém-molyok?
(A fátyol alól is könnyű
angyal mosolyog.) Csernoch János
azóta is visszakéri, „amit
életében megmenteni nem tudott”.
Aradon csákányos kezeiktől,
a Téren mákonyos eszméktől
megtépázva az allegória,
s a Kerepesiben kuncog
a mosottkő... - szegény,
szegény Mayer-Zala.

Vágd bele a vésőt,
formáld kalapáccsal,
ha kell, hogy harangként
konduljon, hang - és szó talanul
ne legyen a száj,
lelkedből adj hozzá,
csak már mozduljon;
és feszüljön az izomzat,
adj kezükbe nyilat,
vagy hangszert - csak így
ne hagyd őket, az elmenőket
a történelem árváit.
Vagy hívd cinkostársadat,
az eróziót segítségül,
csak így ne maradjon,
csak így ne hagyd!
Vagy másképpen tégy csodát!
Régóta hiányzik már egy új
csipkebokor-fellobbanás.
Így tán beteljesül a régi vágy:
„Isten is megáldja a hazát!”

III.

Ki tudja, elmenni
vagy visszatérni könnyebb.
Simogató mosolyt küldeni
fának, erdőnek.
Tudod, itt már a hősök is
meghaltak, de még moccan
a kiszikkadt csontváz.
Naponta pislákolva gyullad
ki bennünk egy-egy régi láng.
Néhai ünnepelt, Mayer Zala
légy üdvözölve nálunk.
Amazonaszi rengetegbe
tévedt Odüsszeusz,
ki hosszú bolyongás után
végre hazatalált.

I.

PSALM XX.

„Csak az a vég! - Csak azt tudnám feledni!”
(Madách Imre)

Uram, a gép forog,
de az alkotó már egy kissé
sokáig pihen az évmilliók
már kikezdték tengelyét
kerékfogait ráférne egy kis
újítás, kezegetés vagy
egyáltalán egy kis portalanítás
így még elzörög egy ideig
ebbe még én is beszálok
de egyebet tőlem ne várj
hidd el én nem értek
az örökkévalósághoz
csak a földi, kétkezi
dolgokban vagyok jártas
egy picit s te most
mégis kikezdtél egyenesen
kihívtál, Uram, bár én
időben figyelmeztettelek
tudtam, hogy ebből is,
per lesz iparkodtam
is módosító javaslattal
előhozakodni megbeszélésre
változtatni a vitát vagy
ha már itt tartunk nevezzük
hivatalosan imának
amely tudvalevő, hogy a Veled
folytatott párbeszédet jelenti

(Közjáték)

Uram tisztázzuk a dolgot
én nem akartam semmit Tőled
mindent megtettem, hogy szóváltásra
ne kerüljön sor közöttünk ismervén
helyzetemet, kérlek hallgass meg
ki láthatatlan is vagy és minden-
ható, akkor kitől várjam
meghallgatásomat, bűneim
bocsánatát, és hogyan várhatsz
akkor őszinte kritikát
tanúvallomást, ha Te vagy
a Teremtőm és a Teremtő
Képzeletem is egy
személyben? Mi értelme
a szócséplésnek úgyis
azt fogod tőlem hallani

amit már régen tudsz, de:
Talán a végét azt lehetett
volna másképpen csinálni
bár ebben sem vagyok biztos
vagy a Gonoszt, Uram, a
gonoszt nem lehetne kihagyni
a játékból kísértés van
így is elég, s az ember
kit saját hasonmásodra
teremtettél oly nehezen
áll ellen ezeknek
ne büntesd érte, Uram.
Hagyjuk abba, Uram
különben is hogy jövők
én ahhoz, hogy Veled
vitatkozzam, ha az együtt-
működésben reménykedtél el
kell hogy keserítselek:
semmi kedvem a világ
újrateremtéséhez csináld
csak magad úgy is szégyent
vallanál velem, hát kérlek
ne favorizálj! Nem maradt
hát másra, mint elismerni
kudarcunkat, bár tudom, hogy
Neked lesz fájdalmasabb,
az igazi vesztes mégis csak
Te vagy
par excellence: Te
tökéletlen
Istenség
én, tököss halandó.

KITAKARÍTOTTÁL!

M. emlékének

(A vers eredetije elveszett,
emlékezetből idéztem ide.
Bár az is lehet, hogy a téma
első és egyedüli megformálása ez.)

Hát kitakarítottál!
Kiáltó jelként simulni
az ajtófélfára:
ez volt a kurta válaszd
a végleg kiüresedett,
végsőkig értelmét
veszített, semmivé
foszló létnek.

Pedig a feltámadásra
készült akkor éppen minden.
Az ébredező domboldalak
tövében a nagytakarítás
eltüntethető eredményeként
tüzek égtek. Tábortüzek!
A kanyargó füst is a kikelet
illatát hozta.

Futótűzként terjed el
a hír is, a Mari, tudod,
a hodosi, a pszichológus...
A magabiztosság alabástrom
szobra, ki a létezés
összes terhével
együtt
félvállról fogta...

Tekintetemet most is
a füstölgő földről, a borús égre
vettem, mint aki *feltekint*
észre ne vegyék,
hogyan nincs jelen! -
hogyan ismét a jelekre,
jelzésekre, másvilági
üzenetre figyel. Van-e, mert
kell, hogy legyen valami jel,
amolyan elejtett,
de még felhasználható kód,
információféle
odaátról.

S volt is:

pl. a búcsúztató
alatt a megszólaló, örült
kiskakas, meg a friss kenyérillat
(ez bizonyosan te voltál),
vagy a bugyuta gyászbeszéd
a Kismariska pecsétektől
duzzadó „passzusáról” - szakasznál
hirtelen feltámadt
forgószél.

Pedig dorgálással
kívántam kezdeni
eredetileg szómat.
Félig kész idézetekkel
agyamban a késői J. A.
súlyos önvádjait
idézendő. Ilyenekkel, mint
„gondoltál arra, mikor
hegynyire dagadt a gond,
hogy szeretned is kéne,
te bolond!”

De ma már ez sem áll.

Meg milyen jogon?

Nem, nem,
hessegettem el magamtól
a gondolatot - félre
a durvasággal, félre az
egésszel!

Halál-ügyben

úgysincs semmi

Mentség,

Sem vigasz, sem

Vád, semmi az egyik, sem
a másik mellett kimondott
érvek, kimondásukat
sem élik túl.

Mert az életen mindig győz

a halál, s arra is

hogyan a másik parton

egy másik Isten áll,

kinek Enyészet a neve!”

Reményt gerjesztő rejtély
sincs, mert Ő a titok maga.

A hatalmas és kegyetlen

Sötét Úr ura, kinek a Halál

is csak szolgája.

Mely mentség

a végsőkig kiáztatott,

elszervetlenült léttől.

Végső bizonyosságra éhesek
számára, a túlsó partra
érés Kháron imbolygó
ladikjában.

Feltámadás az alászállásban,
alászállás a feltámadásban.

KONDOR REPÜLÉSEI

*Én már elfelejtettem, milyen álomban
maradtam el. Megfeledkeztem.*

(Kondor B.)

Magamról is megfeledkeztem,
elfelejtettem, milyen
koordinátarendszerre
kifeszítve égek és félek,
rettegett igazadtól
míg egy nap.
aszott-keményre
nem zsugorodik
össze szívem,
s a magamból gyúrt
agyagból amolyan
elfuserált szoborrá
össze nem állok,
mit egy angyal
bő szárnyzuhogás
közepette felemel,
hogyan a felhő magasból
tudja szemlélni tehetetlen
zuhanásomat,
s mint török
ízeire időközben
formáját vesztett
figurám a betonon
- a kabátom alól kihulló
v e r s e k
példányaival
együtt -
Mit reggel a kukások
a többi hasonló,
hasznavehetetlen
tárggyal együtt,
a szemét közé
hajítanak
nagy ívben.

SZÓ, JEL, NYELV

Versem a teremő
- ama végső
főhajtás előtt - a
tudomány és teremő
a n y a n y e l v
előtti hajt fejet.
Mert megtanultuk:
minden nép
saját nyelvén lett
tudós, s azt is,
hogy nélküled
semmi sem megy.
Elfeledni sem lehet
Téged, ahogy anyját
sem feledi az ember,
kilopózni belőled,
lelépni angolosan,
mert értelmét vesztené,
mert a létezés igéi
kerülnének veszélybe,
homályossá váló
beszéded kerülne
tartomány kívüli
helyzetbe.

Mit kezdhethnél
például a magyaráz szóval,
hogyan értetnéd meg magadat
nélküle a süketülő
a meta-kommunikatívra
és az interaktívra
zsigerelt térben?
Milyen nyelven üvöltened
dühödtén, az Isten
szerelméért: Ne magyarázz!!!,
ne okoskodj, ne ámíts!!!

Mert, ha nagyon fáj,
mindenre van megoldás,
mindenre van szer,
sugár, műszer az
agyátömlesztéshez is.

Csak egyre nincs,
tudósok, fejek,
barátaim, a bugyuta
butaságra miért nem
talált fel semmit a világ?!

Vagy legalább, miért nem
amputálható?!

Miért nem csonkolható,
kontroll alá miért
nem fogható! Némaságra
miért nem kárhoztatható?

Miért nincs legalább
ellenszere?! Miért?

Szó, jel, nyelv
miért nincs hozzá?

ANGYALI MOSOLYOK KERESZTTŰZÉBEN

Minden névtelen angyali teremtésnek

Hosszabb ideje
egy angyallal élek
társbérletben.
Hogy honnan szereztem?
Hát csak úgy
becsengetett hozzám,
egy jól megcélzott
időpontban, nyomban
ébredés után, vagy darvadozás
idején. Amolyan *átmeneti*
időpontban.

Mert az angyalok az át-
menet után is az átmeneti
állapotokat kedvelik.
Csak egy apró gond
van velük: mindenféle
közeledési szándékot
elutasítanak, ajzószerzől,
kávétól óvakodnak.
S mindezt oly természetes
eleganciával teszik, hogy
beleborzong az ember...
E szabály megsértése
ugyanis angyaléknál
szigorú
következményeket
vonna maga után.

S akkor mire jó egy
ilyen lény?
Mindenek előtt
a háztartásban lehet
nagy hasznát
venni. Bejárónő
híján ő hordja le
reggelenként
a szemetet, mos,
főz, takarít egész nap.
A sötét lépcsőház
sem rettent el
attól - angyali lámpásában
örökégő olaj ég -,
hogy a friss sajtót
felhozza.

S mivel gyorsan tud
külsőt változtatni

(máskor az egyszerű halandó
számára egyébként láthatatlan)
az alattunk lévő boltba őt
küldjük sajtért, friss
zöldségért. Meg kegyelemért
az Úristenhez.

Megfigyeltem ilyenkor
ünneplőbe öltözik.
(S mivel nem
tartozik a zsenge
tizenévesek korosztályába -
néhány csepp
parfümöt is csöpögtet
a füle mögé.)

Ettől függetlenül igen
értékes lény.

Bejárónő sem kell,
ragyog az egész ház,
mert angyaléknál ez
így szokás. Engem
gyakran megdorgál:
- Hogy lehetsz már
ennyire balek, ennyire
trehány? - mondja.

De ezt is oly
aranyosan teszi,
szinte kacérkodva,
azzal a kegyetlen
mosollyal a szája,
szögletében, az esetleges
visszahívás kockázatát
is vállalva, amivel
az embert végképp
leszereli. Haragudni
rá lehetetlen.

Csak ez a mosoly a szája,
szögletéből csak ez,
csak ez ne tűnjön el soha,
mert mosoly nélkül
egy angyal sem angyal ma.
Ezért ígérem, hogy ezentúl
szófogadó leszek, meg hát
hogyan tudna angyal-mentes
életet élni az, ki mennyei
igényeket támaszt?
A földi mennyországra
felesküdték? Kérdés van,
válasz nincs!

OLORISI REKVIEM

Hat kényszeredett haiku Sz. S.-nak

Olorisi délelőtt.
Tündérek karéjában -
a barázda üvegkoporsó.

*

Szerteszéjjel guruló
gumók, olcsó játékok.
Főpróba halálhoz.

*

Déli harangszó.
Asztag-árnyék tövében
Megterített asztal.

*

A szél szirének énekét
hozza feléd, sirató ez,
vagy a nyárfa sír?

Titkot fejtünk.
Mindent felejtünk.
Oloris: szúnyog-temető.

NÉGY WAKA

Föl-föl iparkodj
hamar fel a hegyre
robbanó rügyek közé.
Kankalin-kánkán.

**

Ez lenne hát
a kikelet, a tavasz?
Hóban madárhulla,
árvalányhaj-paróka.

**

Olvad. Lesz ismét
nagy sár, locspocs.
Mocsár szélén, erdőalján
bújik már a hírhozó.

**

Metszeni is kellene már.
(Ernyedt, fáradt testek.)
A tavalyi lenyesve
a termő ág marad.

MŰEMLÉK-VERS APÁMNAK

Gondoltam - állíthatnék
apámnak én is emlékművet
amolyan **műemléket**
még életében (ha ezt
egyáltalán az ő esetében
még életnek lehet nevezni).
Olyat, mint nagyjaink
a régi tankönyvek szerint:
Petőfi az **Egy estém**
otthon-ban, Arany
a **Családi kör**-ben.
Aranyt egekig magasztalta
miatta a pór nép
Petrovicsot, a rossz szerb
ivadékok megróttá.
Mondván: minek gyalázza
azt a szegény kocsmáros
azzal, hogy **csak húsvágáshoz**
ért, meg miegymás, míg ő
maga az országban lófrál.
Inkább állna be a pult
mögé, majd meglátná...

Csak azt tudnám,
miért vágtatok olyan
bárgyú pofát, amikor
ötletemmel előhozakodtam.
- Versből? - kérdeztétek
szinte kórusban. - Mert
az olcsóbb, mi? - gúnyolódott
anyám, de a többi szemrehányó
tekintetet vetett reám.
Ti csak temetnétek -
löktem vissza, különösebb
reakcióra nem is számítva.
Én nem sír-emlékre gondoltam -
próbáltam magyarázkodni, de
ezzel sem értem el semmit.

Én a társadalmi megbecsülés
helyettire gondoltam: hiszen
valljuk be: két-három rendszer
tépte, cibálta
ez volt számára az **élet**
melódiája ettől
lett ily **keskeny** és
pici, de nem volt
soha S P I C L I,

gondoltátok volna
egykoron, proletárok?

Pedig álmában ő is tiszta
ruhát hordott, ilyenkor
a hivatali tintanyalók is
„jó napot” köszöntek néki.
Csak kedvenc Kinga tehene
szemlélte gyanakvó
tekintettel rajta a változást.

VÁRÁSON A PROLI

Imrének

Váráson a proli
nem kell bejárni
majd hívják -
addig is mannaként
hull a pénz, a MANI.

Panaszos még a hangja,
hogy de kár, hogy elmúlt
az aranyélet, mikor
szervezve volt a párt-
élet, egyesítve
a világ-proletár.
Akkor sem volt jó,
de most aztán már
végre uncsi,
az élet így mitől
lesz fincsi?

Reménykedik a dőre,
s titokban talán még hiszi,
(bár nem mondják neki
gyűlésen, szakszervezetin)
hogy ez a világ már
neki készül megint,
itt.

DIDERGŐ FÉNYBEN

Didergő fényben
ülök a kertben.
A nyár illatával
számban, szívemben.
A nyár színei
szememben.

Kezemben megsárgult
fücsomó, szinte már
széna. Fészeknek
jó lenne kikeletkor.
Most minden kihalt,
minden néma...

Telik a magtár,
a csűr, a hordó.
Zúg a gép,
forog az orsó...
Betakarítás ez,
vagy takarodó?
S hány lesz még,
kérdem magamtól?

Hirtelen köd borul
a kertre. Megrezdül
a szőlő ázott levele.
Hamuszínú pára
hull halántékomra...

Higgyem, hogy mindez
csak ugratás, tréfa?
Vagy szeszélyes sors
játéka, mely a sövény
mögül figyel.

Hogy mit keresek
még mindig itt...
Végképp nem hiszi el.

PSALM XXII.

Barátaimért Odaátra

Uram! Ne figyelj most reám!
Káromlás minden leírt,
minden kimondott szavam,
- az isten verje meg! -
látod, már káromlásaim
közepén is te állsz.

Poklod lángjaitól azonban,
míg élek, félek. Kénes
szagtól meg orrfacsarást
kapok, a perzselt hús
szagától meg egyenesen
h á n y i n g e r e m
támad - magam sem tudom,
miért. Hiszen az sem lehet
rosszabb, mint a bűzlő
földi mocsár-lét.

Kérve könyörgöm, Uram,
számold fel a szörnyű
intézményt, hol örök
mindent emésztő tüzedben
sülnek a lelkek.
Tábla jelezze:
„A fűtés bizonytalan
időre felfüggesztve!”

Rendeld el a per újrafelvételét
te, hatalmas Bíró -, még
előbb enyhíts törvényeiden.
Az ÖRÖKKÉ
fogalmát mint büntetési időt
töröld az ítéleteid közül,
vagy módosítsd legalább
felfüggesztettre.

És pihenni hagyd azokat,
kiket már Idelenn feleskettél
az örökkévalóságra, pillájukra
kő-nehéz álmodat bocsáss!
Vagy bennünket, emlékezőket
kárhoztass végső feledésre!
Nyugodjál meg te is Uram,
nem jó a harc, a harag,
a háborúskodás.

Magaddal is békélj meg, Uram!
Csituljon el végre
a harc, a gyűlölködés.

És reményt adj,
hogy lesz még feltámadás,
bizonyosságot, hogy e földi létet,
önként vállalt siralomvölgyet -
a tényleges Örök Élet követi.
Takarítsd ki és bővítsd
Mennyországodat, hol angyalaid
szárnysuhogása közepette
élvezhetjük majd a test-nélküliség
szabadságát, az anyagtalanság
üdvét, a súlytalan lebegés
kegyét.

KALMÁR IDŐK

Üzenettel van teli a táj.
Kifeszített ökörnyal-huzalok,
megannyi telefondrót,
cafatként omló lombozat
eldobott újságpapír,
indákra tapadó
kiterített levél-rongy,
megannyi elkésett
hír-kobold.

Jelzés értékű minden:
a kútkáván felejtett
rozsdás pléhvödör
sarkából kifordult
istállóajtó, a zsalu
sarokvasának néma
nyikorgása,
a kifosztott kukoricagóré,
a járom az eresz alatt.
Nagyapám itt felejtett
dohányzacskója, feledésből
reprodukálható intelme,
a múlttól, a máról,
az enyészettről, sárról.

Ami maradt: megecetesedett
bor a kamrában, pálinka,
mely a sebre jó csak,
meg reumára, meg halántékra...

Kalmár idők:
a tékozlásoké, a nagy
kitárulkozásoké, a végkiárusításé
minden megvehető, itt minden eladó -
kivéve lelkünket, melyre
Belzebubtól van foglalónk.

„CSAK A TUDATA A TIÉD...”

(Hódolat Vljaj Lajosnak)

Csak a tudata a tiéd,
a drága földdé, mely
elföldelésedre kivirult.
Mert ad a táj,
dajkál, széppel, borral,
reménnyel, orrod előtt leng
mézesmadzagja, de foglyul
ejt ragacsa, ha megmártózol
benne, nincs
többé menekülés,
nincs kiút.

Elmondja neked, - ha
füled is van hozzá -,
miről hallgat a kagylóhéj,
a csigaház, elsusogja,
elzúgja a Pannón tengeri,
a kukoricás. Máskor
röptetni próbál,
hűtlenséggel csábít
a provincia,
új hazát keresni,
máshonba. Útilaput terem
az árokpart, az ajtófélfa,
s világgá visz
minden út...
Fejedben zúgja, zümmögi -
ezernyi rovarhangon -
incselkedő, mézes-mázas
invitálással, parancsszóval, hogy:
hazád keresd, megtaláld,
házat, mely otthonod lészen.

De az ajtóban már
visszatántorít
apád „útravalója”,
az „innen nem jutsz
messze”. S mert merszed
sincs hozzá, elmenni
mersz-e?

Megtántorodsz!
Feleszmélsz!

Itt ez a táj,
e szűkre méretezett
haza, talpad alatt
zokogó rög, ősed sírja.

Mint tékozló fiú,
ki megtér a szülői házba
könyör- és kenyértelen
vendégként dajkál,
kölykének becéz,
cirógat, mesél,
orgonailattal hiteget
házáig. S hívhatnak
már tornyos városok,
párizsok, csalogathatnak
idegen pamlagok és pázsitok,
el már nem indulsz soha,
hiába csábít a csoda,
a számkivetettek daca
felel helyetted is:
nem, nem soha.
Mert ide taszít a sors is
a gonosz mostoha, az idegen
föld vásott közönye,
ide húz vissza az út menti
jegenye távult fürkésző
tekintete, megannyi
reszketeg sóhaja
a tavaszi szélben.

II.

ÖNDEFINIÁLÁSI KÍSÉRLET KÉT KÉPBN

I.

eldobandó
hasznavehetetlenségek,
»mennyi kidobott pénz«,
vélekedett öreganyám
iskolás próbálgatásaimról
jegyzetfüzeteimet
nagy előszeretettel rakva
tejesfazékra, kovászos uborkára
(bele ne essen valami!)
ennyi kialvatlan rosszhiszeműség
tévhit, előítélet birtokában
az ember kizsigerelt életére
nem is tekinthet másképp:
hasznavehetetlen dolgok
lomtárára
»ne vedd a szemedet ezekkel«
- intenek le ma is,
aztán az utcán találja
magát az ember, járókelőket
szólít le, idétlen,
önmaga szórakoztatására
játszik.

II.

meg kellene fogalmazni
mindezek után azt is
ami történeteink háttéréből
kimered - mint matracból kiálló rugó
ezen akad fenn minden - mert
tudjuk, ha megfejtod, föltárod
rugóit, könnyebben
csomósodik a szájba, szívás
nélkül is odacsődül
s kiköpni sem nehéz
citromos szájízűnek, de:
minek nevezzem akkor
az egész munkafolyamatot, ha
nem múltam fürkészésének,
hogyan mondjam öncsodálatnak
most, hogy ezt is, azt is meg
tudok már élni, a kézirat
leadási határidejének szorításától
sürgette (a dolgok végsőkimeneteléből
kifolyólag) ez az öndefiniálási
szándék is elhamarkodott vállalkozásnak
bizonyulhat

SOROK KÖZÖTT

I.

hétévesen, elsőben
szigorúan a vonalra,
csak a formára
figyelve
ha a mondanivaló is
feljebb/lejjebb-csúszott
nem járt érte megrovás
e l í r á s n a k vélték
később megtanultunk
olvasni is í g y
- nem árt az óvatosság,
leplezd magad - hangzott
minden oldalról - sokan
bérelnék tollat, vagy
kölsönöznek a fogyatékosok,
egyszóval é l n e k ezzel
a hatalomtól nem kis mértékben
támogatott szolgáltatással
mióta drágább lett a festék,
a fogyasztást illetően pedig
nem árt előbb a szerző
származásáról, munkahelyéről
esetleges pótfoglalkozásáról
tájékozódni

II.

azóta tanuljuk
e furcsa ábécét
sorközökben botladozva
szóvirágok illata mögé
húzódva, jelek, kódok
kolosszusában több
é r t e l m e t keresve
vállalva a versben bujdosást,
a bújócskát, szellemi
ipics-apacs játékot, újra
és újra, nap mint nap
megkíséreljük a lehetetlent
bízva-remélve, hogy a világ
mégiscsak lefordítható.

III.

(Mellékdal)

Nekem is add meg
boldogabb énekem
engedve szabad folyást
a szónak, csapongva bár
mint vad folyón a csónak,
ha kinyitva minden zsilip
és retesz, ne fojtsd meg
csírájában versem
önvédelmi reflex!

NAPONTA MONDOGATJUK

Naponta mondogatjuk
különösen így tavasz elején
még semmi sincs eldöntve
még m i n d e n l e h e t
újra és újra szájba vesszük
morzsolgatjuk hangpróbát
tartunk, töréspróbát is
mert nem mindegy, hogy hova
helyezzük a hangsúlyt,
hisz könnyen megbillenhet
a mondanivaló e nyelvingoványban.

Naponta mondogatjuk
nyár kezdetén, ősz beálltával,
télvíz idején, újabb esélyeink
számbavételével, lehetőségeink
korlátaival is számolva,
az esetleges hibalehetőségeket
is felmérve. Aztán döntéshozatalra
kerül a sor: l e g y e n csak
a hangsúly így hatványozottan,
amolyan megrögzött maximalista
módjára a M I N D E N-en.

nem
hihetem
hogy ezek a fák
kissé távol az erdőtől
v é l e t l e n
vannak
itt
valami r e n d
szabályt erősítő bizonyosság
azért mégis kell hogy legyen mindenben
a csillagok járásában
a vizek vonulásában
a vakondok
útvesztőiben
csodák
egyébként
mindenkivel megeshetnek
ahogy így lépegetek e furcsa
t é v e l y g ő k között
bibliai rengeteg
híján

e
r
d
ö
t
l
e
n
ü
l

ELKÉSETT INTELEM

(Babits Mihálynak)

(fagyban is szomjazó
torok)
miért nem engedted
pillangóként rajzani
szavaidat
mit lenyeltél
utóbb mind fönnakadt;
pedig olvashattad
úton-útfélen:
mindennemű GYÜLEKEZÉS
TILOS!

»MERT ELHAGYATNAK AKKOR MINDENEK.«

Két miniatur Pilinszky Jánosnak

I.

kézmosás előtti csönd
kihül az úr vacsorája
ahogy egy madártoll

al

ál

eb

eg

II.

mert elhagyatnak akkor:
fejemenél tücsökzene
lábamnál ganéj, s újra fáj
a kutyaólak csendje, az égve
felejtett villanyok magánya
de, te már akkor mint isten
k í v ü l vagy, szentségesen
u t á l t.

SEGESVÁRI RÓZSA

Bartók László előadóművésznek

A virágkötélből a kötél,
a selyempárnából tollként
kihulló Létünk, messze
úztük azóta a Kánaánt.

Vérző sebünk: Segesvár.
Ordítóan néma utca: Segesvár.
Szobor-csöndben fuldokló
Muszáj-Hit.

Reményt mégis te adj!
tört tagokkal, átszúrt oldaladdal is.
Te Szervátiusz-szobor-összetöröttség.
Te csonttá szelídült Hűség.

Minden dalod: Forradalom!
És nagyobb minden Északi-Fénynél.
Higgyük, hogy csak Az? lidérces
fellobbanás, csalóka lángolás?

Nincs megállás! - szólíts, ha lankadunk,
ha fogytán a bor és a dalunk,
mert csalóka ez a forradalom:
jaj, belerohadunk!

Előre hát, tűzön-vízen át! - forr,
dühöng vezényszavad, próféciád.
Hanyatt halva is küzdeni kész,
Petőfi!

Te földdé roncsolt Csoda,
Te örök Most-vagy-Soha,
Szabadság-király, vörös
Segesvári Rózsa.

MÚLÓ JELENLÉTED

Múló jelenléted fölfeslett
valahol: kilátszik
alsónemű-szégyened,
indulnál, de mozdulatod
megfagyott vízésés
szándékod őrzi csupán,
lépéseid is ilyenek:
elszántak, bár aknamezőn
jársz szüntelen

csak a gyalogátkelőt kerüld
nagy ívben,
az igazi ellenség
a véletlent választja

M. HAJNÓCZY PÉTER

	ad	
	di	
	gm	
	el	
engetted		magadhoz
	as	
	za	
	va	
	ka	
	t	
m		k
é		a
g		t
f		l
o		á
l		v
y		á
a	dék	k

LEPKE I.

(avagy festőnk kór-dekorátuma)
Gálics Istvánnak

Akit ébredéskor csak
megérint a Fény, aki csak
válogat a dolgok között:
boldog.

A hajnal is lepkeszárnyon
érkezik hozzád, színei kielégülésért
kopognak csukott pilládon.
Látszólag preparálva vagy...
Ha szűnik a látás kínja,
ha nyugszik az idegbajos pupilla,
de a gombostűk helye még fősajdul
este, lefekvés előtt, s már
rezeg is a finom erezet,
csillópor száll.

Álmodban egy óriáshegedű
- új héttornyod! - belsejében
dörömbölsz reménytelenül.

LEPKE II.

(újabb kori variáns, ugyanolyan ajánlással)

Akit ébredéskor csak
megérint a Fény, aki csak válogat
a dolgok között:
boldog.

A hajnal is lepkeszárnyon
érkezik hozzád,
színei kielégülésért
kopognak csukott pilládon.
Látzólag preparálva vagy...
Ha szűnik a látás kínja,
ha nyugovóra tér az idegbajos
pupilla. De a gombostűk
helye még felsajdul este,
lefekvés előtt, s már rezeg
a finom erezet:
csillópor száll...

Barátom, ki ismered
a lepkék nemi életét is,
mondd, hány lepkehalállal
mérhető egy élet?!

(1987-1997)

FOTÓS INTELMEK KORAVÉN KEZDŐKNEK

első
és egyben a legfontosabb
az expozíciós tér-idő
kiválasztása, a helyes
rekeszelés

második:
(nem kevésbé fontos)
a fény-árnyék aránya
a sejtelmesség fokozója lehet
mert tudjuk: ha egy tárgynak nincs
árnyéka, az árnyéknak tárgya
léte kétségtelen kétségeket
ébreszthet

tovább:
a háttér és a perspektíva
is számtalan lehetőséget kínál
a kimondhatatlan kimondása terén

ne feledjük!
a szín a tárgyak hangja
(fekete-fehérben is)

mert:
meddő kísérletnek bizonyulhat
az utólagos javítás
a RE-TUS!!!

A POR CSAK BEFÖD...

A por csak beföd...
a hamu emléke őrzi
csontod ízét
velőd akaratát
m e l e g e d e t
azt is, hogy meg
volt írva
minden a kőbe'
kiálló szög vagy
beleverve az időbe

HA ÉNEKEL, SÍR

a csipkék
szemérmessége világít
az éjben, s egy
szentjánosbogárka

aki visszanéz
elveszíti
szerelmét mint
ama néhai énekes,
vagy kén -
kő hullik városára

részeg tenyered eltévedt
testemen, bőröm alatt halkan
pendülnek alvó húrjaim

bolond hangszer
ha énekel,
sír

TÚLEVÉL NŐ

kiszikkadt nyelvem
ledobta díszait

gombolyagba
gubancolódik
minden a-gondolat
(torkomon akad)

fáj minden
fölösleges szó
tűlevél nő nyelvem
alatt

A KARÁCSONYFÁK EGYRE KISEBBEK

Gyermekded emlékeimben:

csillag-lányok, évák,

éjféli misék képzete.

A rajongás karácsonyfái

egyre kisebbek, szaloncukraiba

a semmi magányát

csomagolta anyám.

A csillagos, csillagszórós

csorda-pásztorok a kisdedet

keresik keresve: azóta is.

Azóta sem

NEM TUDNI

(a melled fölött
található) hajszaereidről
mint térképeken folyók hálózata
szövődmény-szövevény
az é l e t
jut eszembe
azzal a különbséggel
hogy eredetük és torkolatuk is
ismeretlen

lányunknál is meglátszanak
mondod
nála sem tudni
honnan erednek
nem tudni

TÁVOZÓBAN

Mire eljössz
tisztá leszek
mint a tó.
Tenger-szemed
bennem alhat.

Hajam is olyan lesz:
Őszelőn havazgat.

Csuromvizesen
távozol majd,
s én hosszasan nézek utánad...

De mielőtt elmész:
Hajolj le!
távozóban megigazítom
koronádat.

FOHÁSZ

Adj a szerelemnek
melegágyat, erőt
a szeretőknek
több tüzet a vágnak
adj a csavargóknak
jó időt
hazátlanoknak hazát
halottaknak tetszhalált
költődnek tüzelőt
melegedni
alkotni lázat
hitetleneknek hitet
hívőknek kétséget
erősödni
ÉS SZABADÍTS MEG
A GONOSZTÓL...

SZERELMESVERS

(olyan vagy mint a nap)

ha szemem süket volna
ha fülemmel sem nézhetnék
s ha érintésed sem lenne
enyém, akkor talán nővéredbe
a napba lennék szerelmes

mert olyan vagy mint a nap

ha fázom betakarsz
ha sötét van hozzám bújsz
hogy ne féljek egyedül
ha melegtől szenvedek
elrejtőzöl felhőid mögé

olyan vagy mint a nap

METSZÉSPONTOK

nagyon fázhatótt
a föld, ha hó alá bújt
melegedni; pedig rilkeien
hideg és fehér, mint arcod
abban az osztrák kisvárosban
duinó felé
az is talán a sors
iróniája,
hogy villach is kapcsolatban
van a fehérrel
s talán az is,
hogy azóta mindketten
a vattacukortól is
hideglelést kapunk

ÁLOM TORZÓ

(kint ragyogó nap)

Kőben felejtett testrészek
katedrálisok nyújtóznak
a földszínű égre.

II.

Bizonytalan ecset -
vonások az előtérben:
(hullámzó kielégületlenség)

III.

A háttérben: hintaló-fogat,
gyermekjátékok, katonák,
a szuronyok élén megvillanó
napfény, mint rossz álom
után...

IV.

Kint: ragyogó nap.

ÉDESEDEM

Nem a tekintetem
hajolt meg, a föld
emelkedett arcomhoz.

Nem a szívem nőtt meg,
országos alázatom.

Ha fönn jár a tekintetem,
akkor is a csizmám látom.

Jegenye-magasból néz
le rám régi arcom.

Mancsos kezek igazítanak
szívverésem.

Leheletkönnyű fájdalomtól
fenten - késő érések idején -
lassan é d e s e d e m.

HALÁLLAL JÖN

I.

Halállal jön a beteljesülés
nyár végével a végkisülés
a hóval már minden felejt;
csak a halhatalanokat kíméli
meg: ők halállal születnek

II.

ők halállal születnek
csak születnek, akár az istenek
de meghalni egy sem tud;
az öröklét kiszemeltjei ők -
ettől szomorú mindegyik
ettől fakó ragyogásuk

III.

az öröklét kiszemeltjei ők
már születésükkor gondosan
kiméretnek, jut mindenkinek
aranyából -így lesz senkié -
ad csak, de nem kap semmit
őt ki érti meg?

IV.

őt ki érti meg?
s ha megérti, ki követné önként,
ki segítene neki tüzet lopni,
ki szeretné boldognak látni,
ki gyűlölné jobban önmagánál,
ki halna vele részvéttől,
tudva, hogy mindene másé?

NAGYON FOG FÁJNI

a bizonytalan kézmozdulatok
ideje jön el, ujjaink hiába
keresik párjukat, túrnak homokba,
rejtőznek zsebek mélyére;

e tétova szemrebbenések idején
mindenki szemüveget hord majd
a fölös vagy hiányzó dioptriára
ügyet sem vet senki, divat lesz

a sötét napszemüveg, közel már
az idő mikor a süket fülekbe
beköltözik a halál, minden

fölösleges limlomot kitakarít
s nagyon fog fájni a mocskától
megtisztult beszéd, a tiszta szó.

ALTERNATÍVA

Csupa csiripelés ez a tél.
Hívja bolyhos hó-csibéit a szél.
Hóval telik meg a szánk.
Ha be nem fogjuk, megfulladunk.
Ha befogjuk, meghalunk.

LÉTLELET

Nem egy szívet melengető
érzés így harminc fölött
arra ébredni, hogy az embernek
ma van a születésnapja, mi több
pont a 33-madik - krisztusi kor -
intézném el egy fanyar gesztussal
szellentve is hozzá, élve ezzel a
legősibb és legnyomatékosabb
véleménynyilvánítási formával,
ha egy csomó egyéb dolog is
elő nem tolakodna, vegyük csak
a költészetet, hirtelen arra
gondolok, lehetne ebből a témából
a l k a l m i verset is kanyarítani,
olyan alapon ahogy alkalom szüli
a tolvajt, de ilyen előre megfontolt,
hogy nem mondjam h á t s ó szándék
igézetében indítani a verset már
eleve kétségeket ébreszt, ha taktikák
és praktikák DEkoncentrálják az
embert, akkor már eleve lőttek
az egésznek, így válik manufaktúrává
a verskészítés, maga a vers
perditává, a verskészítő
p e n n a h a j d e r r é
hiszen az alkotási folyamat
egészséges és spontán-ihletett
folyamatát vonja kétségbe az
ilyen eljárás, továbbá szót
lehetne még ejteni az elhelyezés,
a passzolás problémájáról is, vagy
arról hogy végre jól érzem magam
ebben a versben, meg arról, hogy
e kissé hosszúra nyúlt bevezető
után tulajdonképpen itt, ezen a ponton
kellett volna kezdődnie az írásos
megformálásnak, de hát ennyi flancot
az ember megengedhet magának a
születésnapján
ugye Attila, mert lehetne
meglepetés is e költemény
e vers-hét-szük-esztendőben, mikor
takaréklángon égek és pislákol csak
bennem a szellem meg a lélek, szaporodnak
bennem a lélek meg az élek, ettől
didereg számban e szabálytalan
nem-ének, csikorog tollam nem

fogja a papír, s hiába
reménykedem *ő k* sem fogják
ceruzámat, s az is csodával határos
hogy élek (lassan, tűnődve), ha már
láng és láz sincs elég a lázadáshoz
e szemellenzős forradalomban
pedig hát
juthatott volna
eszembe derűsebb példa is
mondjuk az, hogy így nézhetett
ki a megváltó is, szőke volt,
és lányok álmodtak vele,
tévedés ne essék, nincs szándékomban
újrafogalmazni önmagammat,
új ars poeticát sem szeretnék
írni, hiszen ez a vers sem
létszükségletből keletkezett,
létformának sem tekintem
a versírást, s csak abban
reménykedem, hogy szerencsésen
k i t a l á l o k ebből
a versből - finito, finito! -
ennyi ön-definíció és ön-
elemzés után, így az utolsó
szó jogán, amolyan használati
utasításként azért mégis
csak jó lenne kiötleni
valami frappánsat, s hirtelen
az jut eszembe, ha már úgy
is ott munkál tagadhatatlanul
a nyomot hagyni igénye, s a
remény is, hogy egyszer majd
nekünk is lesz utóéletünk,
s az is, hogy a spontán önfeltárulkozás
esetleg visszatetszést is
kiválthat a nyájas olvasóban.
A dokumentálási szándék
az esetleges esztétikai
mellett, legyen hát e VERS - egy
szelet hiányzó születésnap
tortáimból -
képes/képtelen üzenet,
l é t l e l e t.

III.

A VERS SZÜLETÉSE

forgolódom az ágyban
holnap verset fogok írni
ezen is túl kell esni
versem tüzes lesz
és piros
fölszisszen ha víz-ember
nyúl hozzá
egyébként
teljesen fölösleges
szerepet tölt majd be
(az élnitudásban)

NYULAK OKTÓBERE

Csőre töltött puska a tér.
Ravaszra bénult ujjak,
vizsla-torkosság.
Hetedmagamban vacogok a körben.
Tőlem jobbra is, balra is
puska dörren!
- Nem mozdulni -
bátorítom magam.

De a szomszéd kukoricásban
már megrezzen a szár,
nagy csizma sötétül
fölém:
megáll, vár...

Vállára kap, és én pont
úgy lógok ott fönn,
mintha élnék!

TÉL

most a nap
is szobatiszta
minden víz
darabokban
vasra verve
minden földrész

acél:
te őrzöd
az időt

borzas víz
jéggé fagyva
tiltakozik:
ne fényképezz le!
fésületlen vagyok
gyűrött.

Uram, add, hogy
mindig készen
várjuk az
expozíciót.

PILLANATNYI HELYZETEM DEF-FINIÁLÁSA

Elöttem egy fal.
Mögöttem egy négylábú fogas.
De én nem láthatom
csak a tekintetét érzem.
Jobbra egy asztalon üres
konzervdoboz:
tompá hiányérzet.
Olvasólámpa:
játékony leleplezés.
Karóra:
életünk agancs-bélyege.
Balra,
egy ember ül
nem ismerhetem
lehet, hogy
apám.

FELVONOM VITORLÁM

szakadtak úszó
földem vitorláí;
egyetlen életem
halálom martaléka
mert félve közeledett
a part felé

fejfámra ez van írva:
»rászakadt az éjszaka«

sírom fölött
a kitagadott ember
zokog;
a haldokló krisztus arca
is felragyog
deres fejfáján megáll
a kés

felvonom vitorlám
a szelíd szeretet
még késik

CSAK A SZÉGYENED MARAD MEG

Érzékeid zűrzavara
lesz a veszted.
Tépett réteken bolyongsz
majd esztelen.
Érthetlenné fajul
beszéded.
Lemondasz mindenről.

Csak a szégyened marad meg
arcod pírja nem.

ARRA GONDOLT...

Néha, ha a buszon
vagy a villamoson megérint
egy nő könyöke vagy
válla
nem gondolsz semmire

később
néhány év múlva
rájössz
lehet, arra gondolt
(hogy)

VIGYÁZZATOK RÁM

Pohár vagyok mely elkopik
zötyögő vonatokon hiába
szállítanátok
téves haláltáborokba.

Pohár vagyok mely eltörik
mécses-szívem tartalma
szétmarja majd szögesdrót-
közönyötök.

Vigyázzatok rám!

SÓTARTÓ

látod
milyen gonosz vagy
etetnek egész nap sóval
te pedig paprikát követelsz
hagyj békén
hadd éljem a világom
ebben a kis kocsmában
és kérlek ne molesztáld folyton a
pincéreket

VÁZA ÉS HAMUTARTÓ

Kocsma.
Alkohol mámora
röppen át rajtam.

Két vendég érkezik:
a férfi virágot rendel
a nő hamut.

VÁZA ÉS HAMUTARTÓ '78

az értelem
mélyén mindegy
mitől rettegünk

verbális megnyilatkozásaimat
tízezer év múlva
is őrzi
a fal
mikrostruktúrája

A nő
sem
a férfi
SEM

TÖREDÉK I

tehetetlenségünk
egyértelműsége már nem gáncsol
sokan vagyunk mi
»elkészt-korán jöttek«

szégyenünk is nemes szégyen
de viszolygástok indokolt:
nyakunkon
kötél nyoma,
de lázadásunk szükségszerű

TÖREDÉK II.

egy kis merénylet kéne
testem
nagyon elkanászodtam
és könnyörtelenül ölj meg,
ha már nem bírsz
magammal

TÖREDÉK III.

később döbrentem csak rá:
száműzetésemben azért
fűjt szakadatlan
a szél,
hogyan elvigye
mímelt szégyentelenségemet

pedig:
féltem ám mint
egy kutya

TÖREDÉK IV.

tárgyi bizonyíték
hiányában
semmi sem bizonyítja
létünket

ki tudja
nem hiány-e
a válasz is

TÖREDÉK V.

töprengéseink látszatának
egyértelműsége vitathatatlan

de: nem vagyunk teljesen
veszélytelenek!

TÖREDÉK VI.

kiterjedésünk korlátja
vagy te
bőr

nem zavar,
ha befelé
terjedünk?

TÖREDÉK VII.

a kristályokat
olykor baleset éri
ilyenkor mi mulatunk
és sírnak
kikkel tegeződött

TÖREDÉK VIII.

verset akartatok

hát íme:

vegyétek

a hosszú folyosó

végén kijárat

ÉN erre megyek,

ÉN arra...

MÉRGEIM, HA MEGMUTATNÁM

mérgeim, ha megmutatnám:
lenne ám nagy riadalom
most még nem,
most még nem akarom
most még nyugalom kell
kalászt érlelő idő,
lelkem fényévei
szívem moccanása
most még mind-mind
neki hódol
minden Ő

hiányból lettél
s a hiány lett érted
én csak akartalak
nem könnyű:
megérted?

vigyázz, az órád
nincs mindig összhangban a miénkkel
várj, míg hozzád állítják
addig is harcolj,
és bízva bízzál
mérgeim, ha megmutatnám...

aztán felém jössz
szájadban virág

KETTESBEN AZ ÖRÖKLÉTBEN

(Anyámnak)

Néha álmomban
ha emlékek nem bántanak,
anyám hasában ringatózom
kettesben az öröklétben.

Messziről jöttem talán
hét tengeren át
ezért fáradtam el
ilyen korán:
húszegynéhány évesen.

Elképzeltem magunk együtt
ringó csípődben lakni de jó volt
mennykőtől, villámtól
amíg ő óvott.

És tudtad te is
acélt hordasz,
s ha megszülsz benne valami
meghasad
éjszakáid azóta világosak

És havazik álmodban
fiad, ha néha vétkezik:
tudja, megbocsátani csak te tudod
gyönyörű szép vétkeit.

SZÍVES SZÍVTELEN

Ögyelgek kinn a réteken.
Bokrok közt. Egyedül.
Méhecske zúg, leszállni készül.
Lábaimhoz ül.

Szelíden jön, nem támad,
arcomat hosszan kémleli.
Nyúlok utána. Megsimogatnám
Nem engedi!

Körüldongja szívem,
azt hiszi, kék virág.
Megérzi, hangot vált
glóriáz, elrepül...

a szertartásnak vége.
Én összeállok megint
szervezetté, így leszek
teljes: szíves szívtelenül

Nyár van. Aranyos.
Lobogó búza, hullámozó tengeri.
Bogár hál kedvesemmel,
sirálynak képzelem.

VIRÁGOK, ELŐRE...

A lövészárkok üresek
csak a szél simogatása
pótolja kezed.

A puskadörrenések lépteid
neszével pörölnék.
Itt-ott géppuskakacagás.

Virágok, jobbszárny előre!
A méhek már várnak...

VERS AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBÓL

Látod, csak ez a vers maradt
az örökkévalóságból

azóta gyűlölt a haza
mint a fronttól visszatért
férj teste
az esték még elviselhetők
de a hajnalok borzalmasak
mint a hasadon
a csók

a virágok is megérik
jöttöd hiányát

TENGER

I.

aki látott már aludni
asszonyt puha mellekkel
az tudja csak milyen a
tenger ha háborgatni
nem kényszeríti a jugo
szerelmünk te gyenge
vízililiom szitakötők miatt
merészkednek kelyhedre
nektárt szedegetni

II.

szerelmem nagy hajó!
álmaink katedrálisa
miért olyan omlandó
miért nincs türelmünk
pórázon tartanunk kételyünket
ó, tenger, csak egymásba
süllyedve mutatod
anyaságod nekünk
két ellentétes erőt együvé
formálni más ki tudna?

III.

gondoltál már arra drága
milyenek voltunk doboló
halántékunk és vérünk
lúktetése lemeztelenedve
a gondolatoktól csak egyre
koncentrálva csak ránk
és reggelre mindig
ugyanaz történt:
ijedt virágaink kinyíltak
nagy fehér vázádban

IV.

ki jön velem ma éjjel
szeretni?
akinek két csókja van
az a harmadikat ráadásul
kapja
vizek szerelmese
ki szabadítja ránk az aszályt
ki tudna ezerszer jobban
gyűlölni nálad?

V.

fekete isteni bortól
és fenyőillattól részegen
ki tudná eltitkolni
a költő sejtelseit:
vajon milyenek a tenger lányai:
a mikrovilág vizeiben
növekvő élet:
tízezer év a magzat
fejlődési ideje

VI.

kik láttak téged, tenger?
kik nem látták még
szűz testedet
ki látta először
ágyék-hullámsodát,
ki látta, ki?
kislányom, tenger!
ki szólított így?
ki szomorított asszonnyá
Tenger, és ki húzta ki
utolsó hajszáladat?

VII.

Tenger! Mutasd meg
azt az órát
amelyben nagy Ének
fakad a sirályok
visongásából
taníts szárnyak
nélkül is
zuhanni,
taníts kitépett
nyelvvel kiáltani
taníts meg az anyatej
értelmezésére, taníts!

TISZTÁBB DALOKAT KÉREK...

Szabad asszociációmban nem
tudom meddig
terjednek énem premisszái
ilyenkor riadtan menekülünk
Tőlem

Szálló varjakra dől a sörét
szájukból kilóg magam okozta
versem

Tisztább dalokat kérek
eszmei mondanivalóval és
tragikus hangvétellel
másképp egy fittyet
sem ér az egész
ezek híján nem is
érdemes
ÉLNI.

LESZ ALKALMA GONDOLKOZNI

lassan elmarad minden
„és mégis”
a szivárvány
az elkésett esők
az ősz
a madárhullás
hol maradt
a kéklő sugárömlés
meg az üres szemek

nyomozótiszt kísérőim
szájából a bebörtönzött
Krisztus hangja:
„lesz alkalma gondolkozni”

ARS POETICA

kiki a költők tehetetlenek napjainkban
(Domonkos J.)

És te, költő?
ezerszer elátkozott, mit szólsz?
Hallgatsz...
Mit is tehetnél?
Ököl-nagyságú szíved
meddig nem robban még?
Gyújtózsínóráját ezer
éve meggyújtották,
magadba szenvedted már
egész Európát.
Pápai optimizmusod ennyire naiv?

Száműzöttek a látóhatárra,
hogyan ujjal mutogassanak:
nem döglik meg,
de vérét adja, ha szeretik:
verset ír, énekel
orgonalevéllal citeráz,
jelszót dadog, alázatról gügyög
egyszóval:
kiszabott,
szigorú,
fegyelmezett
lesz: apátok gyermekeitek,
nevelő tanártok, szeretőtök.

Azóta jóra fordult minden
kiúttalanságunkban felmáztunk
a keresztre,
felfeszültünk,
és vártuk a télidőt,
a lombtalanítást,
hogyan látva lássunk,
hogyan látva lássatok.

LETESZEM A TOLLAT

letettem a tollat
holtan fordult ki alóla
az utolsó szó

szertartás nem lesz
bedoblak egy gödörbe
s leöntelek oltott-radírral

őrt én állok
személyesen

„Felhívom figyelmüket:
minden szökési kísérlet
szigorú megtorlást követ!”

A Karhatalom

HARC A VERSSEL

rövid töprengés után
engedtem az erőszaknak
kihörpintettem méregpoharadat
VERS

azóta én vagyok
a legjobb ember

te pedig aggódsz hiszen
csak próbára akartál tenni
és jössz föl bennem

IV.

JÓ LENNE

Jó lenne tiszta
lappal kezdeni,
nem ily elhasznált
számárfüles irkalapra írni,
élvezni a friss papír
cellulóz-illatát, vagy
famentesre, lemondva e nagyszerű
élvezetről, azzal sem törődve,
hogya a korrektori munka
után újból piszkozattá
válík a vers, s ezáltal
új komplexus forrásává

Mégis jó lenne
tiszta lappal kezdeni,
felhőtlen fővel alkotni,
gyermeki rajongással nézni
a leírt szót, mondatot,
„korai”, attilás verseket
kuglerről és libasültről;
szeretőnek szerelmeset,
asszonynak az örök hűségéről,
gyereknek gyerekeset,
mily régen dédelgetett terv:
bordalt magamnak.

S utolsó kívánságként,
de jó is volna
börkötésben díszelegni
(bár: mennyi lenyűzött
bőrbe került eddig is az egész!)
kirakatokban, leányszobák
polcain.
S ha ez is összejött, végül,
de jó is lenne,
Istenem, az egyszer,
békén hagyni a papírt,
- francba az egésszel -
és semmit, semmit
sem írni.